

# Περί αιειφορίας ο λόγος...

ορισμοί  
ερμηνείες  
προσεγγίσεις

# Προσεγγίζοντας την έννοια της αειφορίας & αειφόρου ανάπτυξης...

30 χρόνια προβληματισμού γύρω από τον επαναπροσδιορισμό του αναπτυξιακού φαινομένου



προωθείται από τους διεθνείς οργανισμούς τα τελευταία 20 περίπου χρόνια

## ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ/ ΑΕΙΦΟΡΙΑ



## ΝΕΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

### ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ      ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

περιβαλλοντική προστασία/διατήρηση  
οικονομική ανάπτυξη  
κοινωνική ευημερία

*Περί Αειφορίας ο λόγος... Ορισμοί, ερμηνείες, προσεγγίσεις*  
Γρίλλια Παναγιώτα-Μαρία, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Προσεγγίζοντας την έννοια  
της αειφορίας & αειφόρου ανάπτυξης...

## ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

έννοια πολύπλοκη & ανοικτή



ΑΛΛΗΛΟΔΡΑΣΗ  
τριών περίπλοκων πεδίων

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

**ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

*Περί Αειφορίας ο λόγος... Ορισμοί, ερμηνείες, προσεγγίσεις*  
Γρίλλια Παναγιώτα-Μαρία, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

# ΟΡΙΣΜΟΙ...

*Η ανάπτυξη είναι αειφόρος όταν ικανοποιεί τις σύγχρονες ανάγκες χωρίς να μειώνει τις δυνατότητες των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες.  
(ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ BRUNDLANT: «Το κοινό μας μέλλον», 1987)*

*Η ανάπτυξη είναι αειφόρος όταν βελτιώνει την ποιότητα ζωής στο πλαίσιο των ορίων που θέτει η φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν τη ζωή  
(UNEP/WWF/IUCN: «Φροντίζοντας τη Γη, Στρατηγική για μια Αειφόρο Διαβίωση», 1991)*

έως το 1996  
τουλάχιστον 300  
διατυπωμένοι  
ορισμοί



# ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

μια έννοια...

δύσκολη

αντιφατική

αμφιλεγόμενη

ασαφής

σχήμα οξύμωρο

έκφραση σλόγκαν

ποικίλες ερμηνείες

προκαλεί

ποιος τη διατυπώνει

γόνιμη συζήτηση

τι εκπροσωπεί

προβληματισμό

τι στόχους έχει

αναστοχασμό



ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	ΕΡΓΑΛΕΙΑ
Μείωση της χρήσης των <b>φυσικών πόρων</b> και της παραγωγής αποβλήτων, αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση	Ενεργός <b>προγραμματισμός</b> και <b>διαχείριση</b>	<b>Εκπαίδευση</b> , κατάρτιση, πληροφόρηση
Διατήρηση ευαίσθητων <b>οικοσυστημάτων</b>	Κοινωνική <b>συμμετοχή</b> στις αποφάσεις	Ανάπτυξη ικανοτήτων, θεσμική ειδικευση, τεκμηριωμένη και υπεύθυνη γνώση, εμπειρία
<b>Κοινωνική δικαιοσύνη</b> (μεταξύ και εντός των <b>χωρών</b> και δια μέσου των <b>γενεών</b> )	Αποφάσεις σε όσο το δυνατό περισσότερο <b>τοπικό επίπεδο</b>	Ρυθμίσεις και θεσμικές διαδικασίες υλοποίησης
<b>Ποιότητα ζωής</b>	<b>Συνεργασία</b> , εταιρικήτητα και συμπράξεις μεταξύ όλων των τομέων	<b>Διαχείριση αγοράς</b> , φόροι, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις
Σεβασμός στις <b>τοπικές κουλτούρες</b> και στην <b>πολυπολιτισμικότητα</b> των κοινωνιών		Δημόσιες επενδύσεις

(THE EARTH SUMMIT: «Ατζέντα “21”», 1992)

*Περί Αειφορίας ο λόγος... Ορισμοί, ερμηνείες, προσεγγίσεις*  
**Γρίλλια Παναγιώτα-Μαρία, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**

# ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

οι ενστάσεις....

ασάφεια

αντιφατικότητα

χαρακτηρίζουν  
κείμενα & ορισμούς των  
Ηνωμένων Εθνών



συμβιβασμός & ικανοποίηση πολλών και διαφορετικών  
πολιτικών τάσεων και ομάδων συμφερόντων στο παγκόσμιο  
σκηνικό.



# ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

## ΟΙ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ...



*Ο ριζοσπάστης οικονομολόγος Harribey περιγράφει ότι η αειφορία «αποτελεί σωσίβιο από το οποίο γαντζώνονται όλες **οι κυβερνήσεις** που είναι ταυτόχρονα ένθερμοι υποστηρικτές και στυλοβάτες της υπερεντατικής γεωργίας, **οι διευθυντές των πολυεθνικών επιχειρήσεων** που κατασπαταλούν τους φυσικούς πόρους, ρίχνουν χωρίς καμιά τύψη τα απόβλητά τους στο φυσικό περιβάλλον ή ναυλώνουν πλοία –σκουπιδοτενεκέδες για τη μεταφορά τους στον Τρίτο κόσμο ή για να τα βουλιάζουν στην ανοιχτή θάλασσα, **οι μη κυβερνητικές οργανώσεις** που δεν ξέρουν πια τι άλλο να κάνουν και η **πλειοψηφία των οικονομολόγων** που συλλαμβάνονται επ’ αυτοφώρω να αγνοούν τους περιορισμούς που θέτει η φύση στις οικονομικές δραστηριότητες»*





# ΑΕΙΦΟΡΙΑ

*τι είναι τελικά;*

**ΔΕΝ**

υπάρχουν έτοιμες συνταγές για την  
επίτευξη της αειφορίας



**ΟΡΑΜΑ**

*που καλούνται οι σύγχρονες κοινωνίες:*

*να το επεξεργαστούν*

*να το διατυπώσουν*

*να δεσμευτούν για να το επιτύχουν*



ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΙΑΣ **ΗΘΙΚΗΣ** ΣΕ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ:

*Άτομο- Κοινότητα- Έθνος- Κόσμος*

*Περί Αειφορίας ο λόγος... Ορισμοί, ερμηνείες, προσεγγίσεις*  
Γρίλλια Παναγιώτα-Μαρία, MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

## Βιβλιογραφία

- Γεωργόπουλος, Α. (2006). *Γη, ένας μικρός και εύθραυστος πλανήτης*, Αθήνα: Gutenberg
- Fien, J. & Tilbury, D. (2002). *The global challenge of sustainability*, in: Tilbury D., Stevenson R.B., Fien J., Schreuder D. (Eds) *Responding to the Global Challenge of Sustainability*, IUCN, Rosseels Printing Company, Belgium.
- Fien, J., Maclean, R. & Mon-Gon, P. (2009). *Work, Learning and Sustainable Development: Opportunities and Challenges*. London: Springer.
- IUCN/UNEP/WWF (1991). *Caring for the Earth: A Strategy for Sustainable Living*, Gland, Switzerland.
- Pirages, D. (1977). *The sustainable society. Implications for limited growth*. Oxford: Preager Publishers.
- Tilbury, D. (1995). *Environmental Education for Sustainability: Defining the new focus of Environmental Education in the 90's*. *Environmental Education Research*, 1(2), 195- 212.
- Tilbury, D. (2002). *A head, hand and hearth approach to learning about environmental problems*. University of Hong Kong. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο στη διεύθυνση: <http://www.hktalk.edu.hk/hkta/NewHorizon/abstract/1997/page1.pdf> (αποκτημένο στις 30-04-2012)
- UNESCO (1992). *New Frontiers for Designing and Implementing Environmental Education Programmes*. Bangkok: UNESCO Principal Regional Office for Asia and the Pacific.

- **WCED (1987).** *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.* Διαθέσιμο στο διαδίκτυο στη διεύθυνση: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> (αποκτημένο στις 20-11-2011)
- **Φλογαΐτη, Ε., Λιαράκου, Γ. (2003).** *Η διεπιστημονικότητα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Κατάκτηση ή Ζητούμενο.* Θέματα στην Εκπαίδευση, 4 (1), 85- 95.
- **Φλογαΐτη, Ε., Δασκολιά, Μ. (2004).** Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Σχεδιάζοντας ένα αειφόρο μέλλον. Στο: Π.Α. Αγγελίδης & Γ.Γ. Μαυροειδής (επιμ.), *Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος*, Τόμος Β΄ (σελ. 281-302). Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- **Φλογαΐτη, Ε. (2012-2013).** Ορισμοί και διαστάσεις της αειφόρου ανάπτυξης. *Πανεπιστήμιο Αιγαίου.*